

UPPLÄNDSKA IDROTTSMINNEN

Hänt sen sist

Sedan förra numret av "Minnena" har föreningen fått två nya medlemmar, som hälsas hjärtligt välkomna:

Göte Persson, Vigelsjövägen 23 B, 761 51 Norrtälje och
Sven-Olof Sjöstedt, Tiundagatan 36 A, 752 30 Uppsala

Henry Carlsson och Lars-Olof Lindqvist har avlidit. Se minnesartiklar.

Vi väntar på årets "Gröna bok", som vi hoppas få före nyår för att distribueras till medlemmarna allteftersom årsavgiften för år 2000 erlagts. Boken kan hämtas på någon föreningssammanskomst eller efter överenskommelse hos Inga Löwdin eller H-M Gauffin. Den som vill ha boken hemsänd per post erlägger 20 kr i porto.

År 2000 är medlemsavgiften 100 kr för enskild medlem, 125 kr för familj och 150 kr för förening/organisation. Avgiften sätts in på föreningens postgiro 81 82 34 - 7 eller betalas vid en föreningssammanskomst.

Christina Gullström, på Upplands Idrottsförbund, som alltid ställer upp för oss, har fyllt 50 och uppvaktats med diplom. 50-åriga Upplands Orienteringsförbund har också uppvaktats med vår förenings diplom.

Vi får fortfarande trevliga medlemsblad från våra systerföreningar i landet, så att vi kan följa den folkliga idrottshistoriens utbredning.

Från Jämtland får vi bl.a. veta att Rikskonferensen år 2000 äger rum 9-10 september i Östersund och eventuellt också i Vålådalen andra dagen.

Liksom förra året har Stockholms Idrottshistoriska Förening givit ut en behändig liten årsskrift med distriktets idrottshistoria i ett nötskal. I fjol var det Idrottsförbundet som presenterades, i år är det de 68 idrotter, som utövas inom distriktet som presenteras under rubriken "Det var så det hela började". Man har använt en rad tryckta källor som lexika, böcker, tidskrifter och dagspress, men även SF:s webbsidor och material från olika arkiv.

forts.

Riksidrottsmuseets webbplats har utökats med historiska artiklar av såväl akademisk som populärvetenskaplig art.

Museet har också försett oss med en mycket användbar serie faktablad om utställningsarbete. Serien är framställd av Riksutställningar, Box 4715, 116 92 Stockholm.

20 föreningar, däribland UIHF, svarade på museets enkät i våras. Det visade sig att genomsnittsledaren i föreningarna är en man i 55-60 årsåldern. Nyrekryteringen är ganska låg. Fördelningen mellan kvinnor och män är mycket skev – i vissa fall ända ner till 2% kvinnor – medan snittet ligger på cirka 10% kvinnor och 90% män.

Jag är inte alls förvånad över beskedet. Kvinnorna kom ju in i föreningarna som fullvärdiga medlemmar långt senare än männen. Sen dröjde det ytterligare åtskilliga år innan de fick positioner i föreningar och förbund eller som tränare för aktiva. Om några år har vi säkert en bättre tillströmning av kvinnor.

De lokala museerna hade årligen runt 1350 besökare.

En nyhet inför år 2000 är att Riksidrottsmuseets webbplats utökas med ett kalendarium över allt som sker i Sverige på den idrottshistoriska fronten; utställningar, föreläsningar m.m. Riksidrottsmuseet arbetar nu intensivt med utställningen "Alla dessa hjältar" i Nordiska Museets lokaler i juni.

Så tillbaka till vår egen förening:

Onsdagen den 29 september berättade Hans von Heijne i Folkrörelsearkivet mycket intressant om Stockholms Olympiastadion, Sveriges mest bortglömda monumentalbyggnad, som han uttryckte saken. Han visade fina bilder till sitt livfulla och spännande föredrag om den näst äldsta kvarvarande arenan från de moderna Olympiska spelen.

Föredraget berörde idéerna bakom byggnationen, arkitekturen, konsten, OS 1912, senare förändringsidéer och mycket annat. Det var mycket uppskattat av den tyvärr alltför fåtaliga men sakkunniga publiken. Föredragshållaren skriver: "Tack för en trevlig och inspirerande kväll bland idel förståsigpåare!"

Lördagen den 13 november var UIHF inbjuden att medverka i Arkivens Dag hos Folk- rörelsearkivet, i år med idrott som tema. Arkivet ställde ut ett intressant bildmaterial, visade arkivalier och gav intresserade besökare goda råd. UIHF presenterade sig på flera bildskärmar och med samtliga nummer av våra "Uppländska Idrottsminnen". Vi hade också försäljning av årsböcker, medlemsblad och vykort med idrottsmotiv.

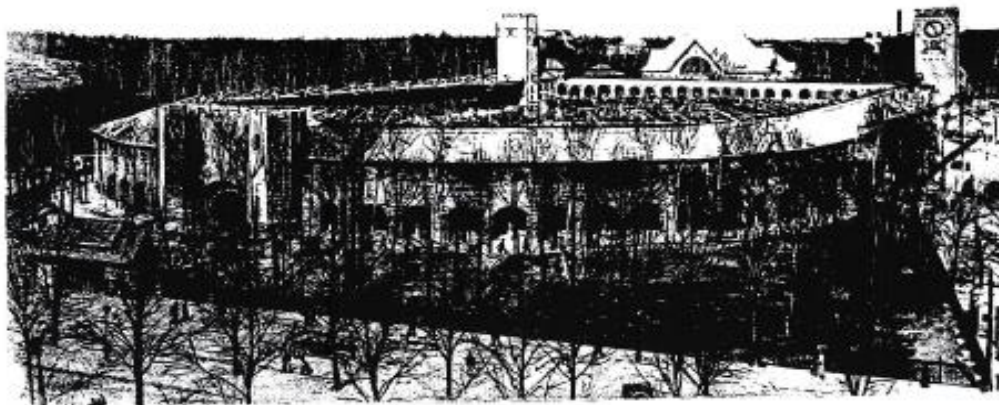
Erik Tobés och Bengt-Göran Österdahls fina utställningar av sportfrimärken lockade många intresserade åskådare.

Dagens huvudnummer var Hasse Olssons uppskattade föredrag om sin tid som DC-kapten. Numera är han framgångsrik ordförande i Upsala Tennisklubb.

Programmet avrundades med visning av tre historiska filmer – en om Gimospelen sommaren 1935, där många av dåtidens uppländska idrottsstjärnor figurerade, bland dem diskuskastaren Anton Vittinger.

Hans von Heijnes föreläsning den 29 september

Stockholm, Stadion, Entrén.

Stockholm, Stadion, Entrén; vykort från tidigt 1920-tal

Inga tackar Hans von Heijne efter föreläsningen

Den andra filmen på Arkivens Dag var "Spänst åt kvinnan" (1958) och presenterades av mig såsom ansvarig för filmens text. Filmen initierades av RF:s damkommitté, där jag var ordförande och vi samarbetade med bl.a. Lottorna, Husmorsgymnastiken och Korpen i en propagandakampanj för motionsidrott kallad just "Spänst åt kvinnan".

1959 ordnade vi en riksturné 150 dagar med buss, som visade filmen och tillhandahöll upplysningar om olika idrottsgrenar på traditionsrika marknader som Kivik, Sjöbo, Tomelilla och flera andra. Sommartid besöktes också kända havsbad som Ystad och Tylösand. Visningarna skedde nonstop, sex föreställningar per dag, och kunde ses av ca 200 personer per gång. Turnén sponsrades av bl.a. Postsparbanken, Motormännens Helykterhetsförbund och Livräddningssällskapet.

Avslutningsvis visades RF:s film till 75-årsjubileet 1978, som behandlar den svenska idrottens organisatoriska och tävlingsmässiga utveckling från 1903 till 1978. Filmen väckte många minnen till liv hos de äldre åskådarna och många igenkännanden.

Inga Löwdin

***Styrelsen tackar "Minnenas" medarbetare och läsare
för gott samarbete under de gångna åren
och önskar en god fortsättning på det nya millenniet.***

Inlämning av förslag/motioner enligt UIHF:s stadgar

§ 6

Föreningen håller *ordinarie årsmöte* före utgången av mars månad. Kallelse med dagordning skall utsändas till medlemmarna senast en månad i förväg.

Medlem kan till årsmöte framlägga *förslag/motion*, som senast den 15 januari skall inges till styrelsen för yttrande.

Kom ihåg att lämna in förslag/motioner i stadgad tid, senast den 15 januari!

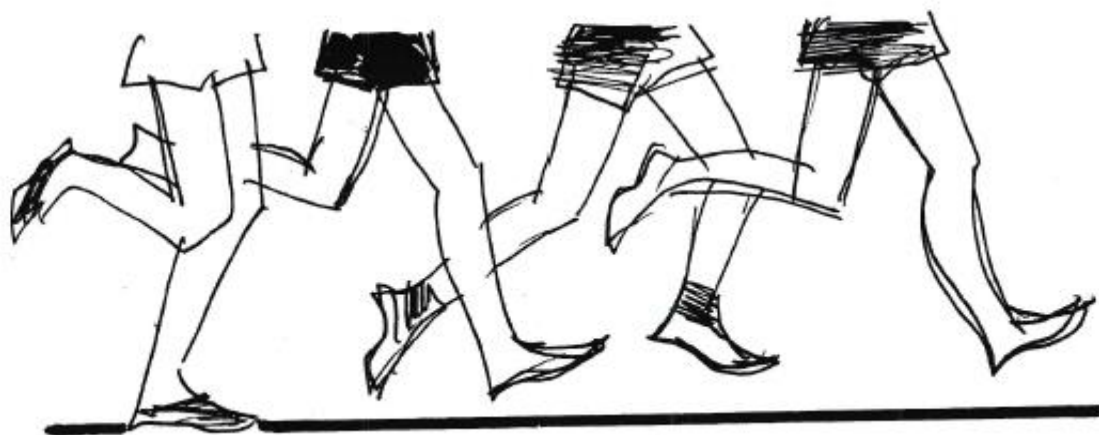
***Valberedningen vill gärna ha in förslag till lämpliga årsmötes-
och föreningsfunktionärer, se sid. 29***

Vi gratulerar Göte Persson 80 år!

Vår nye medlem Göte Persson passade på att fylla 80 några dagar innan han anslöt sig till UIHF, vars existens han först då fått reda på. Men bättre sent än aldrig. Med sin idrottsliga bakgrund och sitt stora historiska intresse tror vi att han kommer att trivas i föreningen. Vi hälsar honom välkommen!

Här har man möjlighet att dela med sig av sina idrottsminnen från tidigare generationer och byta tankar med historiskt intresserade kolleger. I styrelsen är vi mycket glada att genom Göte ha fått en "fast fot" också i Roslagen. Men nu till en kort presentation av Göte.

Löparen Göte Persson, Norrtälje

Som aktiv ägnade han sig åt friidrott, skidor och orientering. Han har varit idrottsledare i drygt 60 år och började sin ledarbana som sekreterare i Häverö Skol-IF. 1950 var han med och bildade Upplands Friidrottsförbund, där han under 31 år var med i ledningen. Han var också engagerad i bildandet av Roslagens Idrottsallians och Grisslehamns SK. För den föreningen ritade han dess plakett, tre måsar, som senare också blev Alliansens emblem. Han var med och startade Postens IF i Norrtälje och var under 16 år dess ordförande. (Posten var hans ordinarie arbetsplats).

Med alla dessa meriter är det naturligt att Göte belönats med fina utmärkelser. Guldmedalj eller guldplakett har han fått av Riksidrottsförbundet, Svenska Friidrottsförbundet, Upplands Idrottsförbund, Upplands Friidrottsförbund, Roslagsalliansen och Norrtälje IF samt standar, diplom och andra utmärkelser från olika håll.

Vi hoppas att Göte vill ställa upp vid tillfälle på ett Idrottscafé och berätta om sitt liv med idrotten.

Inga Löwdin

Henry Carlsson – till minne

Budet når mej, att en av mina bästa vänner från 40-talet, UIF:s höjdhoppare Henry Carlsson, har gått bort.

Jag minns när Henry, som var sex år äldre än mej, tog hand om mej när jag debuterade i Upplandslaget mot Gästrikland i friidrott 1945 på Studenternas Idrottsplats.

Henry var ju rutinerad, han gjorde då sin sjätte match, det blev med tiden sju matcher för honom.

Henry hade ett förflutet som höjdhoppare även inom Enköpings AI. I 1940 års seniorstatistik för EAI återfinns vi Henry på första plats med resultatet 1,75 meter, då EAI:s fjärde resultat genom tiderna.

Men det var i Uppsala och UIF som Henry hade sin långa och framgångsrika karriär.

Henry var 1944 Upplands bästa allroundhoppare genom tiderna med personliga rekorden: höjdhopp 1,80, längdhopp 6,50 och trestegshopp 13,90 meter, alla resultaten uppnådda just 1944. I DM-sammanhang blev det fyra vinster: höjdhopp 1944 och 1945, trestegshopp och 10-kamp 1944.

Jag hade förmånen att få vara med vid den, som jag tror, gladaste tävlingen för Henry: Enavallen i Enköping en kvällstävling den 8 juni 1945. Då vann Henry höjdtävlingen på utmärkta 1,80 före sådana storheter som dubbla svenske mästaren i höjd 1943 och 1944, Herman Kristoffersson, Kronobergs IK och svenske mästaren från 1942, Erik Lif, Västerås SK! Den lille Herman, som "hoppade från fel håll" den kvällen, han hade den lågt stående solen rakt i ansiktet, tog nederlaget synnerligen hårt.

Men det är inte mest för de resultat Henry presterade, som jag minns honom. Nej, det är som en mycket bussig vän, alltid med glimten i ögat, som jag ska komma ihåg Henry Carlsson.

Kurt Pettersson, Enköpings AI, tävlande i samma grenar som Henry åren 1945-1956.

Lars-Olof Lindqvist till minne

Under november månad har vår medlem Lars-Olof Lindqvist – av idrottsvännerna kallad LO – avlidit. Han växte upp med idrotten, såsom son till bandysportens legendariske Einar "Linkan" Lindqvist i IFK Uppsala.

LO var själv en framstående idrottsman i flera grenar, förutom bandy också skridsko och simning. Han har själv berättat i första numret av "Idrottsminnena" från IFK:s storhetstid i början av seklet. Han deltog också med intressanta synpunkter i en vår förenings paneldiskussion om bandyn i Uppland.

Han har också berättat om hur hans far i sällskap med bl.a. Slevén Säfwenbergs deltog som ishockeyspelare i OS i Antwerpen 1920. I brist på ishockeyspelare i Sverige hade Olympiska kommittén tagit ut bandyspelare, som skötte sig med den äran.

Redan som ung visade sig LO ha intresse för idrottens historia och han var en outtröttlig samlare av idrottsminnen, som han på äldre dagar ordnade till ett litet fint museum i en lokal i Boländerna. UIHF har vid flera tillfällen varit hans gäster och kunnat studera hans samlingar av idrottsredskap, foton, tidningsurklipp och många handskrivna dokument från äldre epoker.

I angränsande lokal finns också anknytningen till LO:s yrkesverksamma liv – ett intressant färghandelsmuseum i form av en färghandel från cirka 1920 med mängder av kända och okända märkesvaror med spännande utseenden och dofter. Själv mindes jag här doften i min morbrors färghandel från min barndom.

Vi saknar Lars-Olof i vår förening.

Inga Löwdin

Idrott – tema på Arkivens dag

Arkivens dag, som i år avhölls den 13 november, är en riksomfattande satsning med syfte att för en bredare allmänhet visa att det som arkiven förvarar inte är så svårtillgängligt eller mystiskt. Folkrörelsearkivets tema för arkivens dag var i år idrott. I ett samarbete med Upplands idrottshistoriska förening som under dagen presenterade sig, visades under lördagseftermiddagen utställningar av idrottsbilder och sportfrimärken samt en föreläsning av Hasse Olsson som berättade om sin tid som tennisledare.

Hasse Olsson välkomnades av idrottshistoriska föreningens ordförande Inga Löwdin inför ett 30-tal församlade åhörare. Innan Hasse gick in på händelser från sin tid som DC-kapten ville han ta fram några ledarpersoner i Uppsala som betytt mycket för tennisen. De han första kom att tänka på var Folke Nyman, Calle Brandell och Erik Edler. Den sistnämnd var t ex initiativtagare till Öregrundsveckan i tennis. Åke Eriksson och Erik Sundberg är andra namn som haft stor betydelse för tennisen i Uppland.

Hasse Olsson och Inga Löwdin

Idrottsledarrollen har alltid känts naturlig för Hasse eftersom han alltid har tyckt om att lära ut. Det blev också ganska självklart för honom att hans civila karriär skulle ske inom läraryrket. Nyfikenhet på nya saker, trodde han själv låg bakom detta val.

Trots att han ägnat sig åt tennis både som spelare och ledare, trodde han att utnämningen av honom till DC-kapten mer berodde på en slump.

Åhörarna började snart ställa frågor om tennis på elitnivå. Varför har Sverige haft så många framgångsrika spelare under åren? - undrade flera. Den frågan hade även ställts av flera internationella TV bolag som åkt till svensk tennis mecka, Växjö, för att försöka hitta svaret. Istället för att möta ett högteknologisk tenniscentrum, hittade journalisterna en inte speciellt imponerande tennislada. Svaret på frågan, ligger som Hasse poängterade, mer på ledarstil, enkelhet och tradition. Traditionen ligger i att Sverige haft en nära nog obruten följd av framgångsrika tennisspelare, allt från Calle Schröder, Torsten Johansson, Sven Davidsson och Jan-Erik Lundqvist till Björn Borg och Stefan Edberg. Istället för att som i andra länder, där pengarna och vinster betraktats som motorer, har svensk tennis mer präglats av idealitet och en mindre auktoritär ledarstil. Den relativa svacka tennisen befinner sig idag, hör enligt Hasse ihop med svårigheten att rekrytera ledare som är villiga att arbeta ideellt. Därmed har även de trots allt viktiga sponsorerna kommit att söka sig till andra idrotter. Hasse var emellertid inte speciellt orolig för tennisens framtid i Sverige, eftersom framgångarna tidigare visat sig gå i cykler. Tennisen var även den första idrotten som uppmärksammades för att den gav sina stjärnor omåttligt stora vinstpengar. Den förste spelaren, i Sverige åtminstone, som blev en galjonsfigur för idrott och stora pengar, var Björn Borg. Det var enligt Hasse något Björn oförskyllt fått lida för, just på grund av att han var först med att tjäna stora pengar på sin sport. Hasse rankade även Björn som den bästa svenske spelaren genom tiderna.

Som bäste idrottare i Uppland höll Hasse den på mötet närvarande tiokamparen Olle Bexell. Olle hade bl. a deltagit i Berlin OS 1936 och tävlat i närheten av Hitlers läktarplats. Han kom fortfarande ihåg hur Hitler stod och fäktade med armarna helt hysteriskt, så fort en tysk vann en gren. Olle berättade även för mötet hur han än idag med obehag mindes hur den tyska OS truppen i olympiabyn var tvungna att på led marschera till duschrummet. På den tiden var inte resorna från OS-byn in till olympiastadion särskilt organiserade. Olle Bexell var t ex tvungen att ta med sig hoppstavar och annan utrustning på spårvagnen för att ta sig till tävlingsarenan. Bandylegenden "Sleven" Säfvenberg och Inga Löwdin var andra självklara namn som borde toppa en rankinglista över framgångsrika upplandsidrottare, menade Hasse Olsson.

Ett unikt särdrag som kännetecknar de svenska idrottsledarna är ledarstilen, d v s sättet att utöva ledarskapet. I utlandet utövas och karaktäriseras ledarskapet mer av auktoritet, medan man i Sverige mer bygger på förtroende och ansvar mellan ledare och aktiva. Det viktiga i ledarskapet är enligt

Folkrörelsearkivet visade intressanta delar av sina samlingar

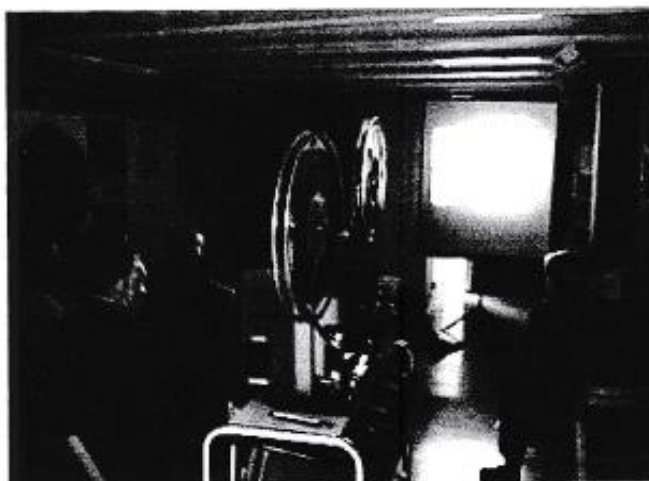
Hasse att i första hand se till människan och i andra hand på rollen som idrottare. Den svenska ledarstilen har även vunnit acceptans i större kretsar, eftersom idrottsledare ofta är anlitade som föreläsare i företagsvärlden.

Ett annat genomgående drag i umgänget mellan spelare och ledare har varit sättet att möta anspänningar inför viktiga matcher. I Sverige verkar detta bl. a ha skett genom humor och att utsätta varandra för s.k. practical jokes. När Sverige spelade DC final mot USA 1984 som bl. a blev omtalad, inte bara för att Sverige vann, utan också för att Sverige hade gjort det oortodoxa draget att lägga in grus som spelunderlag i en inomhusmatch. Hasse fick dagen före matchen ett telefonsamtal från någon som presenterade sig som den kände idrottsskribenten TT, Torsten Tegnér. Han fick sig en riktig utskällning av TT, som menade att det var höjden av fusk att lägga in de svenska spelarnas favoritunderlag. Det framkom senare att det var Mats Wilander som hade utgett sig vara TT.

Under Lennart Bergelins tid som förbundskapten berättades det om att han vid en kylig match, som Sverige vunnit, burit långkalsonger. Han blev sedan dess tvingad av spelarna att oavsett väderlek bära långkalsonger. Vid ett annat tillfälle blev landslaget inbjudet av prinsen av Monaco till middag på slottet. När DC-laget anlände blev det

istället omringat av slottsvakterna som hotade med fängelse istället för middag. Det visade sig att inbjudan hade utfärdats av en lagkamrat i tennislaget.

Hasse underströk att gränsen mellan succé och fiasko är hårfin och slumpartad. Han blev t.ex. geniförklarad efter en match mot Tjeckoslovakien, då han på grund av kylan hoppade omkring vid sidan av banan för att hålla värmen. Birger Buhre skrev i sin krönika dagen därpå att Hasse Olssons signaler till Henke Sundström att röra på fötterna hade avgjort matchen till Sveriges fördel. När han tänker tillbaka på sin period som landslagsledare ligger det närmast till att beskriva den med orden, fantastisk och rolig. Hasse Olsson avslutade sitt uppskattade föredrag med att påminna om ishockeytränaren Tommy Sandlins devis: "Om du träffar någon utan leende, ge honom ditt!"

Nästa programpunkt var visning av idrottsfilmer. Den första var en amatörfilm inspelad 1935 från de välkända "Gimospelen". Inför visningen av filmen "Spänst åt kvinnan" från 1958 inledde Inga Löwdin med att berätta om bakgrunden till kampanjen. När Inga blev invald i riksidrottsstyrelsen 1951, som första kvinna i den 29 män starka styrelsen, började hon omedelbart arbeta för breddidrott. 1953 tog hon initiativ till att bilda en damkommitté med syfte att

propagera för ett ökat idrottsutövande hos barn, äldre och kvinnor. Propagandan som skedde i samarbete med Korpen och Lottorna, spreds genom radioprogram och filmvisningar. Filmen "Spänst åt kvinnan" visades under en 150 dygn lång bussturné på marknader och torg på ett flertal ställen i södra Sverige. Även i Uppsala arrangerades en "damspänstens dag" som avhölls på Österängen, med högtidligt öppningsanförande av fullmäktiges ordförande Blenda Ljungberg.

Avslutningsvis visades en film som framställdes i samband med RF:s 75 års jubileum 1978 och som visade en kavalkad av stora svenska idrottshändelser.

Kim Söderström

Olle Jonsson, PL 1700, 760 45 GRISSELEHAMN, tel. 0175-10008 har ringt mig. Hans morfar var Holmfrid Storvik, tidigare känd som Storvikarn Eriksson (byte sen namn), cyklist i Thor och UNI. Storvik bodde på Vasagatan 5B och sålde cyklar åt Josef Eriksson på distrikt "Norrländ".

Olle har ärvt entums tråhjäl, nu med nya däck, monterade på en alltför ny Crescent-ram, och två styren, men saknar ram(ar). Han undrar om han kan få hjälp att få tag på ram i 20-talsmodell att montera hjul och styre på.

/Jan

Från läktarplats

Sista veckan i augusti 1934 slog Idrottsmässan i Uppsala upp sina portar, till stor förnöjelse för en bred allmänhet. Samtidigt kunde de som så önskade – det var mer än 1000-talet personer det – beredas plats på det Leche-ritade Fyrisbadets läktare. Nu skulle det bli eldfest!

Den gula badhusfasaden var rikt illuminerad, och på taknocken fladdrade den svenska fanan, flankerad av US' och Sirius' föreningssymboler. "Magister"-trampolinen var för dagen försedd med en ridå av brunt kraftpapper. Spelet kunde börja!

Från högtalarna strömmade tonerna av "Champagnegalopp" ut, och just när den första korken smälde av ljud ett vältimat skarpt pistolskott i samma ögonblick som Lasse Ryberg i ett vackert anlagt rakhopp sprängde den bräckliga ridån. Sedan följde slag i slag ett 40-tal man i ett välregisserat strömhopp – mitten-höger-vänster – innan två akrobater, med dubbel armbågs lucka dem emellan, avslutade med var sin en och en halv volt framåt.

Ett par ungdomssimningar föregick kvällens första inslag av eldfest, fackelsimmet. Kombinationen eld och vatten var effektfull. Den långa raden av eldar fördes stillsamt fram nedanför den fullsatta läktaren innan den försvann in i badhusets mörka innandömen.

På sitt sätt både spännande och lustigt var det så kallade ballongsimmet. Fem simmare, var och en med sin ballongfärg, skulle kämpa under vattnet, inte om att vara snabbast utan om att kunna nå längst. Publikens skulle inte kunna följa simmarna i det mörka vattnet men väl ballongernas gång.

Starten gick. Röd ballong kom snabbt igång och nådde ryckvis fram till dryga 25 m. Under ballongen fanns Toje Jansson, trolig vinnare. Det vita "ekipaget" separerade: ballongen slet sig och flöt med strömmen tillbaka mot startplatsen, och simmarens huvud blev synligt en bit bortom den röda ballongen – uteslutning ofrånkomlig! Den blå ballongen var sen i starten. Lyckades dock komma förbi den gula och den gröna och segade sig sakta mot den röda. Kunde han möjligen..? Jo, det kunde han, till publikens stora förtjusning!

Så var det dags för kvällens "dragplåster", sångaren Hilmer Borgerling, "känd från både grammofon och radio". Hilmer Borgerling var en aning skärrad när han på eftermiddagen utan sin ackompanjatör kom till Fyrisbadet. Som ersättare lyckades arrangörerna ragga upp en 17-årig yngling, en viss Stig Andersson, som senare tog sig efternamnet Grampe. De båda aktörerna fick känna på varandra, och Hilmer Borgerling godkände med råge sin tillfällige pianist. Undra på att han vid sitt framträdande, helt avspänd, vann åhörarnas fulla bevägenhet.

Till en dämpad bakgrundsmusik genomfördes damernas figurflytning under ledning av simlärarinnan Svea Kling. Man lade upp den praktfulla stora stjärnan, som sedan upplöste sig i småstjärnor och roterande fyrkanter. Slutligen samlade sig alla i en tät ring nära hoppornet, en ring som sparkades allt vidare. Och i mitt i denna frustande

kaskad kom högt från ovan en välväxt yngling som med välbehag i ett stilfullt rakhopp hade kastat sig ut från tornkanten.

Ytterligare ett par simtävlingar följde, och precis när dessa hade avslutats, slocknade belysningen. Fyrisbadet låg i mörker! Ett dämpat sorl förnams, och en mansröst förkunnade att felet skulle vara avhjälpt inom ett par minuter.

Men vad nu? Kunde man inte höra vacker violinmusik norr om badhuset komma allt närmare? Jo minsann, en svagt upplyst farkost var inom kort inne i Fyrisbadet. En till gondol utklädd räddningsbåt vrickades långsamt framåt av gondoljären Olle Waernborg med de bekransade unga flickorna Birgit Edberg och Kerstin Roos som passagerare. Och i fören satt simhopparen-konsertermästaren Willy Böck, som i den för tillfället absoluta tystnaden ur sin violin frambringade tonerna av Tosellis Serenata. Sakta, sakta gled gondolen framåt i takt med att den välljudande musiken långsamt avklingade i det mörkklagda Fyrisbadets inre.

Ögonblicket senare var Fyrisbadet helt upplyst igen, och Hilmer Borgerling fanns uppe på "Magistern", beredd att åter möta sin publik. Det gjorde han också med besked, så till den grad att han applåderades fram till att sjunga några önskade extranummer.

En eldfest skulle innehålla en riktig hoppuppvisning, det var ett måste! Den här aftonen var uppvisningen av högsta klass tack vare medverkan av ett antal av rikets allra bästa hoppare. Publiken bjöds en strålande underhållning, en artisteriets föreställning. En mix av volter, skruvar och våghalsigheter möttes med ovationer, och de hejdlösa skämthoppen framkallade skrattsalvornas mångfald.

Ett för tiden praktfullt fyrverkeri avslutade eldfesten. Från detta går det lätt att ur minnet framkalla bilden av vattenfallet som uppifrån takfoten täckte tornet ända ner till vattenytan.

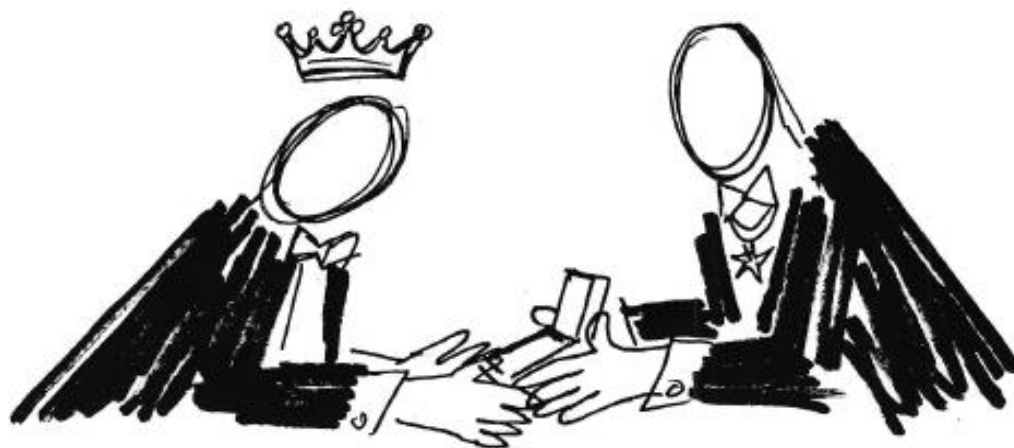
Från eldfesten, som var en del av Idrottsmässan i Uppsala, vandrade stora delar av publiken till festplatsen, som befanns på mycket kort gångavstånd från Fyrisbadet.

Arne P

På kartan ska man känna sig hemma, när man är borta!

Erik Tobé belönad

I oktober 1999 har vår medlem Erik Tobé belönats med Sveriges Centralförenings för Idrottens Främjande förnämsta utmärkelse, ”Prinsens Plakett”. Erik är en mycket värdig pristagare, som gjort stora insatser för den svenska och internationella idrottens utveckling, främst då för den unga idrottsgrenen orientering. Lite sent kan man tycka, men bättre sent än aldrig!

Det finns mycket att skriva om Erik Tobés framgångar inom olika samhällsområden. Han kom 1948 till Uppsala som överlantmätare i Uppsala, han var riksdagsman, stadsfullmäktig i Uppsala, på äldre dagar också flitig forskare på Carolina Rediviva och teknologie hedersdoktor. Men här ska vi främst se på hans insatser inom idrotten.

Redan 1949, som nybliven upplänning, tog Erik på sig uppdraget som ordförande i Upplands Idrottsförbund. Enligt vad jag kan minnas var det då en turbulens inom förbundet på grund av olika inställningar bl.a. till bildande av SDF i flera grenar. Men Erik behärskade situationen och problemen löstes.

Själv har jag samarbetat med Erik ända sedan 50-talet, först i Svenska Orienteringsförbundets VU, där Erik var vice ordförande och jag adjungerad för damorienteringen. Så kom tiden i NORD, Nordisk Orienterings Råd, där Erik var president och jag sekreterare och till slut IOF 1961-75 med Erik som president och mig som generalsekreterare.

Det internationella jobbet började egentligen 1959 med en konferens i Sandviken med 11 nationer närvarande. Under 1960 förberedde vi sedan förslag till statuter och regler inför den första kongressen, som ägde rum i Köpenhamn 1961. Där bildades så IOF officiellt.

Som lantmätare är Erik specialist på kartor och han hade under IOF-tiden ett mycket gångbart valspråk rörande möjligheten att tävla internationellt i orientering:

"På kartan ska man känna sig hemma, när man är borta", vilket innebär samma principer för hela världens OL-kartor. Så har det också blivit.

Erik var en bland alla nationer mycket populär IOF-president på grund av sitt smidiga sätt att umgås med alla och sättet att med förhandlingar och lämpor lösa komplicerade politiska problem med motsträviga nationer. Han kunde också vara rolig, som då han föredrog sina dikter på IOF-Deutsch, medan *die Frühstückskommission* arbetade med regelfrågor! (Vi talade tyska på den tiden, nu är det bara engelska).

Erik har genom sitt stora intresse för historia också varit en stor tillgång för vår egen förening. Han är en trofast besökare på våra idrottscaféer och har varit ordförande vid många årsmöten och deltagit i flera paneldiskussioner i olika ämnen, alltid med stor sakkunskap men en lättsam framtoning. Eriks senaste bidrag till trivseln var hans utställning på Arkivens dag av frimärken och vykort med anknytning till orientering.

Inga Löwdin

Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande; SCIF

1897.05.07 -

Det är en förmån att få vara intresserad av historia och idrott. Blir man sedan efter kalenderbiteri och tjuvad av fotboll, friidrott m.m. av ett eller annat skäl införd på den idrottshistoriska banan, ja då har man verkligen möjlighet att få lära känna mycket.

För några år sedan besökte jag Idrottsmuseet i Borås och fick höra om den fortfarande mycket aktiva Centralföreningen för Idrottens Främjande där och i söndags (detta skrevs den 2 november 1999; red:s anm.) när Göteborgs idrottsmuseum återinvigdes, så var det ny bekantskap med Centralföreningen också där.

Genom landets idrottsmuseer och idrottshistoriska sällskap har vi fått unika möjligheter att studera den svenska idrotten från vaggan och framåt. Ja, i Uppsala stod ju vaggan tidigt i Fyrisån, andra slags kämpalekar på Uppsala slott inte att förglömma.

I slutet av 1800-talet blev idrotten allt mer omfattande och på många ställen återfinns Viktor Gustaf Balck – "den svenska idrottens fader". Redan 1894 kom han med i den församling som utgjorde de första ledamöterna i Internationella Olympiska Kommittén. Tre år senare initierade han bildandet av Sveriges Allmänna Idrottsförbund, SAIF, där 15 personer utgjorde den konstituerande gruppen och där Kronprins Gustaf blev ordförande.

Många av dem som var med att bilda SAIF var också styrelseledamöter och "aktieägare" i Idrottsparken i Stockholm. År 1900 bytte föreningen namn till Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande, SCIF, och blev den första centrala idrottsorganisationen i landet.

Idrottsparken invigdes sommaren 1896 och i oktober samma år invigdes Tennispaviljongen. Den klenoden flyttades till Fiskartorpsvägen 20 för att ge plats för Stadion, som skulle byggas för OS 1912 i Stockholm. Tennispaviljongen, som ritades av arkitekten Karl Gustaf Améen, är nu världens äldsta i bruk varande inomhusarena för tennis, liksom Stadion är den äldsta i bruk varande Olympiastadion. Idrottskultur, levande idrottshistoria att ta del av på plats.

1906 invigdes Östermalms IP, också den initierad av SCIF. Den var ritad av den blivande stadionarkitekten Torben Grut, som också ritade den Tennispaviljong som uppfördes vid dåvarande Sturevägen och var K.L.T.K.:s.

Till läsåret 1905/06 inrättades ett idrottspris till elever vid de Högre Allmänna Läroverken. Initiativtagare var kapten Axel Låftman. SCIF tog direkt till sig förslaget och Högre Allmänna Läroverket i Uppsala var bland de skolor som delade ut de 22 första Idrottssköldarna. Till dags dato har mer än 9100 Idrottssköldar delats ut och Uppsala/Uppland hör till de distrikt som är bra på att rösta fram sina elever.

1907/08 kom den första årsboken i egen regi – i stort sett med samma personer bakom som för Tidskrift för Idrott och Ny Tidskrift för Idrott. Årsboken har obrutet kommit ut årligen sedan dess och i den finns verkligen ett rikhaltigt material för den som vill läsa om idrott. Pliktbiblioteken har den – alltså Carolina – men den borde nog också finnas på stadsbiblioteket. Årsboken – den Blå Boken – har ISSN 0281-8655.

När föreningen firade sitt 100-årsjubileum gav den ut en Jubileumsskrift betitlad ”100 År i Idrottens Tjänst”, ISBN 91-7151-085-0. Boken kan av intresserade beställas från SCIF: s kansli, tel. 08-104549.

Byggandet av Stadion i Stockholm, OS 1912, Nordiska Spelen, som SCIF stod bakom och som arrangerades första gången 1901, fototävlingarna – det rika bildmaterialet med mer än 15.000 bilder katalogiseras nu, registreras och fotograferas för att kunna tillhandahållas – m.m. m.m. finns i det verkligen rikhaltiga material som finns i Riksarkivets valv. Tillgängligt för forskning för den intresserade.

Föreningen är i dag verksam från sitt kansli i Klocktornet – en verklig favör att få arbeta i ett levande museum. SCIF stöder den idrottshistoriska verksamheten i landet genom nyinrättade seminarier och symposier för idrottshistorisk vetenskaplig forskning (Olympiastadion maj 1999, Malmö/Örestad hösten år 2000), bidrag till de idrottshistoriska konferenser som arrangeras vartannat år m.m. Vidare har SCIF ett forskningsanslag, som delas ut, Idrottssköld-traditionen vårdas, Prinsens Plakett delas ut till förtjänta idrottsledare (Sixtus Janson, Hans Olsson, Inga Löwdin och Erik Tobé bland de 89 ledare och coacher som fått plaketten sedan den började att delas ut 1948), Årets Idrottsförbund utses och berikas.

Föreningen lever på sig själv och får inga bidrag – bortsett från bevarandet av Tennispaviljongen, som är Byggnadsminnesförklarad och där föreningen får visst stöd från kulturbevarande instanser.

Föreningen har under sina 102 år haft 163 styrelseledamöter, som i medeltal suttit i styrelsen 16,5 år. (2.649 styrelseår tillsammans).

Föreningen har sitt kansli i Klocktornet, 3 trappor, Olympiastadion, 114 33 Stockholm med tel. 08-104549 och fax 08-106967. Medlemsavgiften är f.n. 50 kronor per år och då får man årsboken sig tillsänd. Ständigt medlemskap kan erhållas efter anhållan (och av Förvaltningsutskottet beviljat). Avgiften är då 20 gånger aktuell årsavgift.

Det finns så mycket mer att säga om Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande, men det är nog mer intressant att leta fram uppgifter själv.

Lars Wass

Den som vill följa Lars Wass uppmaning att själv leta fram uppgifter om SCIF kan börja på Riksidrottsmuseets webbplats:

<http://www.svenskidrott.se/riksidrottsmuseet/>

där det finns en omfattande, illustrerad artikel (med litteraturförteckning) från 1995:

Sveriges Centralförening för idrottens

främjande och ett idrottsmuseum

1892-1961

av

Benkt Söderberg (doktorand vid Historiska institutionen, Stockholms universitet)

1995

/Jan

Det är lätt att medverka i "Uppländska Idrottsminnen"!

Artiklar behöver bara skrivas ut på papper och skickas till mig (eller lämnas till Inga). PC-disketter mottas dock fortfarande med uppskattning.

Du som skickar artiklar med e-post får en guldstjärna! Du som skriver för hand ombeds lämna ditt bidrag i god tid så att jag – eller någon annan – kan hinna renskriva det. Är du osäker – hör av dig!

Kom ihåg – handskrivna manus är lika välkomna som "tryckfärdiga".

Redaktionen behöver bilder, artiklar och uppslag till artiklar. Kontakta Inga Löwdin eller mig om du har material eller idéer.

Alla bidrag är mycket välkomna!

Jan Andersson
Wallhof
740 22 Bälinge

tel. 018-358167
070-5419703
e-post wallhofs@wineasy.se

Halle Janemar: Minnen från Vålådalen

Gösta Olander ringer och meddelar att det går att åka skridsko på Mellandalstjärn, det var i slutet av november eller i början av december i mitten av 40-talet. Det började med att Harry Jansson (Jangnéus) och jag tog nattåget upp till Undersåker, där Gösta hade en bil som hämtade oss.

Mellandalstjärn

Hade vi skridskoåkare tur kunde Mellandalstjärn ligga snöfri någon vecka. Det var bra för oss att komma igång tidigt med isträning – hemma i Uppsala hade vi ingen is förrän efter nyår.

Vid den här tiden på året var det inte många gäster i Vålådalen. Säsongen började inte förrän till jul, så Gösta hade gott om tid att ta hand om oss vinteridrottsmän. Gösta trivdes med att ha många idrottsmän och senare även idrottsflickor omkring sig.

När snön kom så kom skidlöparna. Det var Mora-Nisse, Nisse Täpp, Sune och Harald Eriksson, Martin Lundström m.fl. Flera av dem kom gärna till Vålådalen även om de hade snö hemma.

Det var god stämning i gänget och Gösta var på gott humör och tyckte om att ha oss omkring sig. På kvällarna visade han sina filmer. Särskilt imponerade var vi av filmerna om Gunder Hägg, som var hos Gösta långa perioder. Vi fick se hur Gunder tränade med att löpa runt Nulltjärn varv efter varv. Där hade han ett fint underlag med packad fin sand. Han joggade också på de fjädrande mossarna på väg ner mot Vallbo.

När snön kom kunde det gå till så här: Efter frukost – med gröt och mjölk och smörgåsar i riklig mängd – bestämde Gösta att Harry och jag skulle skotta snö på Mellandalstjärn. Skridskobanan var täckt med 10 cm nysnö och den kunde vi inte klara på egen hand, så vi fick hjälp av skidlöparna.

Gösta hade en kraftig kälke med en tunna vatten på. Harry och jag hade vid tidigare besök berättat vad vi lärt i Norge, nämligen att det blir bättre och jämnare is om man spolar med varmt vatten. Därför hade Gösta huggen ved till hands. Med den eldade vi under tunnan och värmdde vattnet.

Från vänster Halle, Harry, okänd gäst samt Åke Weijnitz.

Det gick fort och bra med skidåkarnas hjälp och snart var skridskobanan åkbar igen. Vid ett tillfälle hade Gösta inbjudit ett antal sportjournalister att komma till Vålådalen. Jag minns särskilt Olle Groth, signaturen "Oleg" från Svenska Dagbladet och Torsten Tegnér från Idrottsbladet. Harry och jag fick köra varsitt 500-meterslopp med journalisterna som tidtagare, medan Gösta filmade.

Vi var i Vålådalen flera år å rad och förberedde oss inför skridskosäsongen. Särskilt minns jag december 1947, då Gösta också inbjudit de bästa norrmännen Hjallis Andersen och Sverre Farstad. Vi förberedde oss alla för OS i S:t Moritz 1948.

Frammot jul var det dags för oss skridskoåkare att åka hem, för snart skulle stamgästerna komma för julfirande. Vålådalen hade blivit ett riktigt "inneställe", där det på helgerna alltid var fullbokat. Göstas fru Olga var en charmant värdinna och hon hade en inövad personal, som tog väl hand om gästerna.

Gösta Olander.

Förutom ledningen av idrottsmännens träning skötte Gösta PR-verksamheten, ofta genom sponsring av idrottsstjärnor i olika grenar och av olika nationalitet. De blev inbjudna att träna i Vålådalen. Gösta var också en skicklig filmare, som erövrade många internationella priser.

Också efter den idrottsaktiva tiden har jag många gånger besökt Vålådalen som är ett underbart ställe.

Uppland har blivit högre...

Efter en UNT-artikel om Upplands högsta berg sommaren 1999 fick Rolf Ohlström, kartansvarig i IF Thor, idén att söka fastställa var landskapets högsta punkt finns och kom efter studier av kartor och flygbilder fram till ett berg på en av IF Thors kartor. Den 5 oktober satellitmätte Jan Lindbeck och Leif Sundström från Lantmäteriverket berget och fastställde höjden till 117,56 m över havet, \pm några cm. (Uppsala domkyrka sägs vara 118 m hög.) Tidigare har Hjortmossberget, någon km norrut och 111 m högt, ansetts som Upplands högsta punkt.

Söndagen den 31 oktober 1999 var det så, under högtidliga former och med över 250 intresserade närvarande, dags för invigning av Upplands högsta berg strax söder om sjön Tarmlången väster om Siggefora.

På toppen välkomsthälsade Rolf Ohlström varefter docent Harald Agrell – ingående och mycket uppskattat – redogjorde för de geologiska förhållandena och Torstuna häradsallmänningsordförande Karl Andersson berättade om skogens utnyttjande förr och nu och satte en informationsskylt på plats. Så blåste Leif Sundström i jakthorn och Upplandsberget (arbetsnamn som troligen kommer att bli officiellt) var invigt!

Bland de många närvarande fanns åtskilliga UIHF-medlemmar. En av dessa, Jörgen Axelsson, var alldeles särskilt väl utrustad för bestigningen av toppen – med syrgasmask. Det fanns de som undrade om han var sjuk!

Harald Agrell berättade om geologi...

Andra pratade om orienteringsminnen vid berget för längesen. Det kanske skulle kunna bli en artikel i framtiden, eller hur?

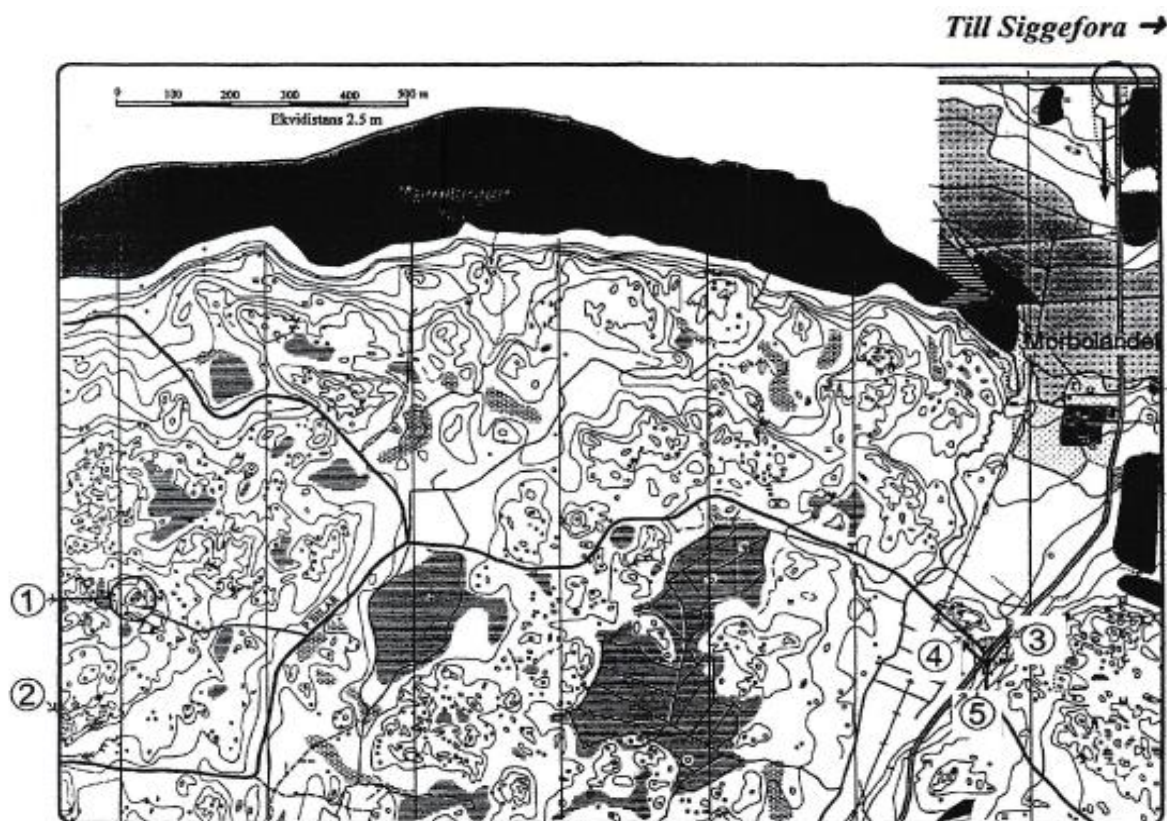
De närvarande bjöds också på tipspromenad, korvgrillning och svamputställning samt kunde köpa IF Thors nyare kartor. Dessutom besökte många det märkliga stentorget, bara några hundra meter mot SSV, som Harald Agrell berättat om.

Upplandsberget är beläget på IF Thors karta "Siggeforabladet" 1:15000 från 1977 och kommer på framtida kartor att utmärkas med namnet. Den som vill besöka berget får en promenad/skidtur på knappa 2 km från vägbommen, markerad på kartan nedan. "Stigen" till berget fanns bara på invigningsdagen, men det ska väl ändå inte vara några problem att hitta Upplands högsta berg. Småningom kommer en skylt att sättas upp vid vägen och "stigen" att markeras.

Toppen höjer sig ca 7-8 m över den omgivande höjdplatån och går att bestiga t.o.m. med skidor på. Platsen erbjuder inte några svindlande utsikter men är väl värd ett besök. Stentorget gör sig dock bäst vid barmark.

På kartan finns också en gammal fångstgrop/"varggrop" helt nära "P-platsen" (P vid barmark! Inga snöröjningsgarantier lämnas...).

Jan Andersson

1. Upplandsberget 117,56 m ö.h. 2. Stentorget. 3 Parkering, åtminstone vid barmark. 4. Vägbom. 5. Fångstgrop.

Uppländska Idrottsminnen, register 1996-1999

(för originalillustrationerna svarar genomgående Bille Bild)

1-96 Jubileumsskriften

1. Presentation: UIHF fyller 10 år (Styrelsen)
2. En krönika om de tio första åren (Inga Löwdin)
3. Upplands Idrottsförbund i historien (Hilding Gullström)
4. Några axplock ur bandyns tidiga år (Lars-Olof Lindqvist)
5. Inte bara segrar: Ur IFK Uppsalas 100-åriga historia (Lars Bennemo)
6. Idrott och politik 1914 (Inga Löwdin efter en rapport av O. Kullberg 1916)
7. Historien om en vindflöjel (Arne Pettersson)
8. När cykelsporten var stor i Uppsala (Rolf Pålbrant)
9. Tidiga idrottsminnen från Uppland (Erik Tobé)
10. Uppländsk idrott som jag minns den (Lennart Bodin)
11. Lite om Nordupplands skidhistoria (Birger Lindell)
12. Långdistansare med höga ideal (Gunnar Falkenås)
13. Friidrottslegendaren Thedde Jensen inspirerades av Edvin Wide (Kurt Pettersson)
14. Handbollsminnen från Fyrstadsmatcher under 40- och 50-talen (Elsie Ekedahl)
15. Idrott och bibliotek (Thomas Brylla)
16. Idrotten i Upplandsmuseets samlingar (Håkan Liby)
17. UIHF:s medlemmar 1maj 1996
18. UIHF:s styrelse 1996

2-96

1. Presentation av medlemsbladet (Inga Löwdin)
2. Föreningsinformation (Styrelsen)
3. Axplock ur Upsala Cykelklubbs historia med anledning av 90 årsjubileet (Rolf Pålbrant)
5. Upplands Gymnastikförbund 1916-1996 (Eivor Skyttle-Jensen)
6. Länna IF 70 år (Per-Olof Svensson)
9. Länna IF – pionjär i triathlon (Inga Löwdin)
10. Simsporten i fokus; recension av Upsala Simsällskaps jubileumsskrift (Inga Löwdin)
11. Folkrorelsearkivet och idrotten (Kim Söderström)
13. Från läktarplats...; Osloloppet (Arne P.)
14. Vi minns...; Oscar i Skepptuna (Stig Hultberg)
16. Höstens program (UIHF & SISU); Innehållsförteckning

1-97

1. Hänt sen sist
2. Lite av varje från styrelsen
3. Bilder från UIHF:s novembermöten
4. Skiduppland - 40 år ungt (Kent Carlén)
6. Idrottshistoria vid universitetet
7. Tobo IF 90 år (Birger Pettersson)

13. Uppsala i centrum för internationell orientering 1961-75 (Erik Tobé)
15. Från läktarplats; Vesta, div 3, 1943, skyfall (Arne P)
16. Behöver vi ett idrottshistoriskt förbund? (Inga Löwdin)
18. Föreningens styrelse; Valberedningen informerar
19. Årsmötesdagordning
20. Årsmötesinbjudan Innehållsförteckning

2-97

1. Hänt sen sist (Inga Löwdin)
3. Arne Säflund, porträtt (Bille Bild)
4. Lite av varje från styrelsens horisont
4. Så här nära kan man leva med i det historiska förloppet (Bille Bild)
5. Hermesloppet 1922 (Rolf Pålbrant)
7. De första idrottsminnena (Bernt Karlsson)
11. IF Thor 100 år (Jan Andersson)
13. Från läktarplats; Olympiska elden i Stockholm 1952 (Arne P)
14. UIHF:s styrelse
15. Inbjudan till utställningen "Idrotten i Enköping på 1940- och 1950-talet"
16. Inbjudan till paneldebatt på IF Thors jubileumsutställning; Innehållsförteckning

3-97

1. Idrottshistoria – lokalt och nationellt (Inga Löwdin)
2. Hänt sen sist; Museibesök hos IF Thor (Inga Löwdin)
3. Tillbakablick på uppländsk bordtennis (Inga Löwdin)
4. Visst minns man – men inte alltid rätt (Bernt Karlsson)
9. Nostalgi i Enköping (Tore Olsson)
10. Från läktarplats; om Eric Björkman (Arne P)
11. Tobo-loppet, elljustävlingarna och andra skidminnen från Tobo (Birger Pettersson)
14. RTBK, Roslagstjejernas Basketklubb 20 år
15. Till minne; Cecil Johansson (Inga Löwdin)
16. Hermesloppet 1922 (Rolf Pålbrant)
19. UIHF:s styrelse; Köp- och säljmarknad
20. Från styrelsen; Innehållsförteckning

1-98

1. Vi behöver hjälp (Inga Löwdin)
2. Program för sommarutflykt till Sandviken; Köp-, sälj- och bytesmarknad
3. Till Bernt Karlsson och Arne P. (Kurt Pettersson)
4. Cykelklubben UNI – 90 år (Rolf Pålbrant)
5. Almunge IK 75 år (Bernt Karlsson)
6. Från läktarplats, dragkamp (Arne P.)
8. Knivsta, Rimbo, Skärplinge och Vittinge på Sverige-kartan genom idrotten (Bernt Karlsson)
10. Jönköpingsloppet 1896 (Rolf Pålbrant)
13. Intervju med Rune "Skepparn" Jansson (Linda Gejke)

16. Gymnastik och Turnen i Kristiania på 1850-talet (Viktor Rydberg)
18. UIHF:s medlemmar
20. UIHF:s styrelse
21. Valberedningen informerar
22. Årsmöteskallelse; Innehållsförteckning

2-98

1. Hänt sen sist (Inga Löwdin)
3. Minnen av och med Sigrid Karlsson (Gunborg "Dodo" Douhan)
5. Precisionsorientering – en sport för alla (Nils Wahlberg)
7. Köp-, sälj-, bytes- och lånemarknad
8. Sommarspelen i fri idrott gjorde Gimo känt i världen (Bernt Karlsson)
12. Rasbo IK jubilerar (Roger Almgren)
15. Från läktarplats; Studenternas IF svenska mästare i handboll 1939 (Arne P.)
16. Upland runtloppet 1927 (Rolf Pålbrant)
20. Om sport på frimärken; Olympiska spel (Sune Johansson)
22. Mera om frimärkssamlande (Inga Löwdin)
23. Bille Bilds illustrationer: Erik Tobés och Inga Löwdins internationella arbete; Resvägarna till Sandviken och Högbo
24. Inbjudan till sommarutflykten till Sandviken och Högbo den 9 juni; Innehållsförteckning

3-98

1. Lite av varje från styrelsen
2. Från idrottshistoriekonferensen i Vänersborg (Inga Löwdin)
3. Andra idrottshistoriska organisationer i Sverige
4. Köp-, sälj-, bytes- och lånemarknad
4. Hänt sen sist (Inga Löwdin)
6. Något om forskning i idrottshistoria (Rolf Pålbrant)
9. Mina klasskamrater om 25 år (Bernt Karlsson)
10. Idrottsklassen 3⁴ b (Bernt Karlsson)
11. IFK Sigtunas 25-årsjubileum 13.6.1998 (Elsie Ekedahl)
14. Nordisk landskamp i Precisionsorientering 5-6 september 1998 (Nils Wahlberg)
15. Trotsade damförbud, åkte Vasaloppet 1924; Anna-Lisa Hellman (Gunnar Falkenås)
17. Från läktarplats; DM-final i bandy 1933 (Arne P.)
18. Jubileumsbok om Jernvallen i Sandviken; recension (Inga Löwdin)
19. UIHF:s styrelse 1998
20. Inbjudan till idrottscafé med Arne P; upsaliensisk simhistoria; Innehållsförteckning.

1-99

1. Hänt sen sist (Inga Löwdin)
2. Uppländska föreningar som fyller 60 år eller mer...
3. Upsala studenters idrottsförening (USIF) 90 år (Kim Söderström)
5. Möten med Curt Sjö Dahl och andra från stora världen (Bernt Karlsson)
8. 3⁴b och Margit Åhlén – rättelse (Bernt Karlsson)

9. Från läktarplats; Harry Persson (Arne P)
10. Elner Marsch – 93 år ung idrottsprofil i OK Linné (Nils Wahlberg)
11. Ett 50-årsminne; damlängdskidlöpning (Inga Löwdin)
14. Årsboken Idrott och samhälle 1998 (Rolf Pålbrant)
15. UIHF; medlemsförteckning
18. UIHF; styrelsen
19. Valberedningen informerar och ber om hjälp
20. Årsmöteskallelse med dagordning
21. Köp-, sälj-, bytes- och lånemarknad
22. UIHF:s årsmöte med idrottscafé på Folkrorelsearkivet; Innehållsförteckning

2-99

1. Lite av varje (Inga Löwdin)
3. Rallysportens utveckling i Uppland från 50-talet (Nils Wahlberg)
5. Henrik ("Gubben") Morén. Vår förste store tävlingscyklist på landsväg (Rolf Pålbrant)
9. Över 50 år sedan första Tiomila Bernt Karlsson)
12. Att samla gamla klubbnaålar – ett stycke idrottshistoria (Bob Tollbring)
14. Gösta Sandin – ett vänporträtt (Erik Tobé); Kommentar (Inga Löwdin)
15. Slå vakt om det idrottshistoriska arvet, upprop; Riksidrottsmuseet och UIHF på Internet
16. UIHF:s styrelse 1999
17. Köp-, sälj-, bytes- och lånemarknad
18. Inbjudan till UIHF:s vårutflykt till Söderfors; Innehållsförteckning

3-99

1. Funderingar inför höstsäsongen (Inga Löwdin)
3. Vi minns Einar Albinsson (Halle Janemar)
5. Harry Jangnéus minns samma tid
6. Rune Hammarström – till minne (Inga Löwdin)
7. SM i orientering individuellt för herrar 1952, det så kallade snö-SM (Helge Rask)
9. Upplands Orienteringsförbund 50 år (Nils Wahlberg)
10. OK Puh igår; OK Puh idag efter 30 år (Paul Seeger)
11. "Slå vakt om det idrottshistoriska arvet" – en handledning i arkivvård (Kim Söderström)
15. Från läktarplats; Sirius' och UNT:s korporationssimning (Arne P)
17. Köp-, sälj-, bytes- och lånemarknad
18. Varvloppens storhetstid 1941-1945 (Rolf Pålbrant)
19. Söderforsresan 8 juni 1999; Mötet med GIHF (Jan Andersson)
25. UIHF:s styrelse 1999, Innehållsförteckning
26. Inbjudan till Hans von Heijnes föredrag om Stockholms Stadion
Bilaga: Idrotten i Roslagen – förr och nu; Inbjudan

Upplands Idrottshistoriska förening; personliga medlemmar 1999-12-31

<i>Namn</i>	<i>Gatuadress</i>	<i>Hemort</i>	<i>Inträde</i>
Abrahamsson, David	Ymergatan 22	753 25 Uppsala	1997
Abrahamsson, Örjan	Dan Anderssonsgatan 36	754 41 Uppsala	1991
Albertsson, Bertil	Herrgårdsvägen 4	194 35 Upplands Väsby	1987
Albinsson, Bertil	Sysslomansgatan 37 A	752 27 Uppsala	1991
Almgren, Roger	Luthagsesplanaden 15 D	752 25 Uppsala	1988
Almqvist, Sture	Tjudervägen 14	756 47 Uppsala	1991
Alsén, Hans	Gluntens gränd 1	753 13 Uppsala	1988
Andersson, Bengt-Olof	Lötbacksstigen 9	753 50 Uppsala	1999
Andersson, Evert	Hugo Alfvéns väg 16	756 49 Uppsala	1991
Andersson, Jan	Wallhof	740 22 Bälinge	1986
Andersson, Siv-Britt	Wallhof	740 22 Bälinge	1998
Andersson, Ragnar	Långåsvägen 19 E	740 30 Björklinge	1987
Andræ, Carl-Göran	Slöjdgatan 17	752 38 Uppsala	1986
Axelsson, Jörgen	Jumkilsgatan 14 B	752 18 Uppsala	1989
Bennemo, Lars	Norbyvägen 129 F	756 45 Uppsala	1996
Bexell, Olle	Gullvivevägen 14	756 46 Uppsala	1990
Bodin, Hans	Smedsbylegatan 5	753 24 Uppsala	1994
Boman, Harriet	Vilanvägen 47 A	757 52 Uppsala	1993
Brylla, Thomas	Rotfruktsgatan 7	754 49 Uppsala	1988
Carlén, Kent	Prebendevägen 31	740 22 Bälinge	1987
Carlström, Arne	Sandbrovägen 14	740 30 Björklinge	1994
Davidsson, Hans	Rånäs 6125	762 00 Rimbo	1991
Ekeberg, Yngve	Myrgångsvägen 14	757 57 Uppsala	1994
Ekedahl, Elsie	Gärdesgatan 2	193 32 Sigtuna	1986
Ekström, Nils	Laduvägen 6	756 47 Uppsala	1991
Emgardsson, Ingrid	Sör Hårsbäck	744 91 Heby	1991
Eriksson, Gunnar	Högby	755 93 Uppsala	1987
Eriksson, Ingvar	Lavendelvägen 4	743 34 Storvreta	1993
Eriksson, Åke	Tallbacksvägen 24	756 45 Uppsala	1996
Falkenås, Gunnar	Cellovägen 124 R	756 54 Uppsala	1987
Forssman, Per	Ormbergsvägen 7	193 33 Sigtuna	1997
Freding, Ulf	Säby, Dalby	755 91 Uppsala	1994
Gauffin, Hans-Magnus	Tiundagatan 53	752 30 Uppsala	1986
Gauffin, Klas	Stabby Uppsala-Näs	755 91 Uppsala	1998
Gullström, Hilding	Johannesbäcksgatan 36 A	754 33 Uppsala	1992
Hagelin, Bertil	Tegelgatan 45	752 39 Uppsala	1987
Hasselberg, Staffan	Centralvägen 2A	744 32 Heby	1995
Henriksson, Johan	Jällagatan 4	753 24 Uppsala	1991
Jacobsson, Cajé	Höjdvägen 30 B	756 53 Uppsala	1999
Jancke, Per	Snickargatan 12	754 37 Uppsala	1987
Janemar, Halle	Tallstigen 1	755 91 Uppsala	1997
Jansson, Gunnar	Klockarbolsvägen 3	740 22 Bälinge	1999
Jansson, Rune "Skepparn"	By	740 47 Harbo	1986

Johansson, Carl-Axel	Skolgatan 45	195 30	Märsta	1997
Johansson, Edith	Hannesplanaden 4 A	753 23	Uppsala	1986
Johansson, Karl-Arne	Gulmåragatan 28	745 63	Enköping	1992
Johansson, Rolf	Gullkragevägen 6	311 33	Falkenberg	1996
Johansson, Sune	Svampvägen 3A	756 45	Uppsala	1986
Karlsson, Bernt	Spetsvägen 4	757 57	Uppsala	1987
Karlsson, Martin	Ormbergsvägen 28	193 33	Sigtuna	1997
Klang, Birgitta	Timotejvägen 42	741 42	Knivsta	1997
Lamberg, Aina	Ribbingebäck	740 21	Järlåsa	1992
Larsson, Bo	Moralund	755 96	Uppsala	1994
Larsson, Lars-Erik	Ulvåsa	740 10	Almunge	1986
Lindahl, Ragnar	Rödbetsgatan 30	754 49	Uppsala	1993
Lindberg, Olle	Österängsgatan 79	753 28	Uppsala	1990
Lindell, Birger	Yvre, Pl. 9087	815 91	Tierp	1990
Lindhe, Folke	Östra Ågatan 73 E	753 22	Uppsala	1990
Lundell, Lennart	Stamgatan 8	744 31	Heby	1986
Lundin, K-G	Stenhagsvägen 162	752 60	Uppsala	1994
Löwdin, Inga	Tegnérgatan 36 C	752 27	Uppsala	1986
Malmberg, Bo	Tunagatan 3 C	753 37	Uppsala	1992
Mattsson, Lars	Lisselbo	740 30	Björklinge	1993
Nilsson, Lasse	Vänortsringen 52 ¹	195 30	Märsta	1991
Nilsson, Åke	Box 1015	740 21	Järlåsa	1997
Nirje, Bengt	Botvidsgatan 3 B	753 29	Uppsala	1986
Nyberg, Nils	Tegnérgatan 14	752 27	Uppsala	1992
Nygren, Kerstin	Hjalmar Brantingsgatan 12 A	753 27	Uppsala	1987
Ohlström, Rolf	Värnlundsgatan 51	754 41	Uppsala	1990
Olsson, Hans	Dan Anderssonsgatan 33	754 41	Uppsala	1996
Olsson, Lars-Ivar	Torsgatan 2	753 15	Uppsala	1987
Ohlsson, Tore	Långgatan 10 C	745 34	Enköping	1987
Persson, Birger	Kotullen	741 91	Knivsta	1995
Persson, Göte	Vigelsjövägen 23 B	761 51	Norrtälje	1999
Pettersson, Arne	Trädgårdsgatan 7 B	753 09	Uppsala	1995
Pettersson, Birger	Villavägen 6	748 50	Tobo	1993
Pettersson, Bror R.	Dragarbrunnsgatan 60	753 20	Uppsala	1986
Pettersson, Gösta	Dagermansgatan 7	754 28	Uppsala	1987
Pettersson, Janne	Vängelsta Uppsala-Näs	755 91	Uppsala	1998
- Pettersson, Kurt 017-32945	Björnbärgsgatan 15	745 42	Enköping	1986
Pålbrant, Rolf	Hösträngsvägen 13	756 47	Uppsala	1987
Renborg, Ulf	Rödhakevägen 12 B	756 52	Uppsala	1998
Ruutanen, Marjatta	Apelgatan 6	754 35	Uppsala	1988
Rydh, Stig	Sysslomansgatan 17 A	753 14	Uppsala	1991
Backman-Rydh, Birgitta	Sysslomansgatan 17 A	753 14	Uppsala	1991
Sandberg, Sigvard	Storgatan 18 A	753 31	Uppsala	1991
Santesson, Per	Bellmansgatan 36	754 28	Uppsala	1987
Schenning, Elsie	Kyrkvägen 20, Box 3	740 81	Grillby	1993
Sjöstedt, Sven Olof	Tiundagatan 36 A	752 30	Uppsala	1999
Skyttle-Jensen, Eivor	Malma Bergsväg 23	756 45	Uppsala	1991
Svensson, Dagny	S:t Persgatan 19 D	753 20	Uppsala	1990
Söderlund, Bengt	Hugo Alfvéns väg 16	756 49	Uppsala	1987
Terner, Lars	Odensgatan 5 B	753 15	Uppsala	1996
Tillander, Arne	Stabby Allé 9 C	752 29	Uppsala	1990
Tobé, Erik	Flogstavägen 5 D	752 63	Uppsala	1987
Tollbring, Bob	Sandgatan 3 A ^{III}	761 51	Norrtälje	1999
Tomberg, Sven-Erik	Eriksgatan 3	752 28	Uppsala	1991

Wahlberg, Nils	Kamomillgatan 7	754 47 Uppsala	1987
Wass, Lars	Vilanvägen 47 B	757 52 Uppsala	1995
Westlund, Valle	Hurtigs gata 23	754 39 Uppsala	1998
Wettervik, Bertil	Mollskinnsvägen 31	757 57 Uppsala	1988
Österdahl, Bengt-Göran	Lagundavägen 7	740 82 Örsundsbro	1990
Östvall, Henry	Ynglingagatan 9	753 34 Uppsala	1991

(S:a 103 personliga medlemmar)

Medlemsföreningar och förbund 1999-12-31

<i>Namn och gatuadress</i>	<i>Hemort</i>	<i>Inträde</i>
Bälinge IF, Box 39	740 22 Bälinge	1997
Folkrorelsearkivet för Uppsala län Box 216	751 04 Uppsala	1999
Heby Brottarklubb c/o Zenita Bratt, Hedesvägen 2	744 32 Heby	1997
Idrottsföreningen Kamraterna c/o Håkan Petterson, Bellmansgatan 100	754 26 Uppsala	1994
IF Thor, Thorgården Lurbo	755 91 Uppsala	1991
Upplands Idrottsförbund Portalgatan.9, Box 23062	750 23 Uppsala	1992
Korpen Uppsala Motionsidrottsförbund, Box 2110	750 02 Uppsala	1995
Upplands Tennisförbund c/o Lindberg, Nybyvägen 6	746 37 Bålsta	1995
Upsala Tennisklubb Tennisvägen 1	754 26 Uppsala	1999

(S:a 9 medlemsföreningar och -förbund)

KOM MED I UIHF, UPPLANDS IDROTTSHISTORISKA FÖRENING!

Föreningen bildades 1986 och är öppen för alla. Medlemsavgiften är 100 kr för enskild person, 125 kr för familj och 150 kr för organisationer.

Avgiften sätts in på föreningens postgiro 81 82 34 - 7 och ger dig bl.a. Svenska Idrotts-historiska Föreningens (SVIF:s) årsbok, UIHF:s medlemsblad som utkommer med tre nummer per år samt möjlighet att delta i föreningens sammankomster, resor m.m.

SVIF:s årsbok kan hämtas hos Inga eller Hans-Magnus eller vid en förenings-samman-komst. Den som vill ha boken hemsänd per post skall betala ytterligare 20:-.

103 enskilda personer + 9 föreningar och andra organisationer är medlemmar i UIHF. Upplands Idrotts-historiska Förening samarbetar med andra föreningar och med SISU.

Styrelse m.m. 1999

Ordförande	Inga Löwdin, Tegnérgatan 36 C, 752 27 Uppsala 018-537874
Vice ordförande	Nils Wahlberg, Kamomillgatan 7, 754 47 Uppsala 018-258932 e-post nils.wahlberg@ebox.tninet.se
Sekreterare	Jan Andersson, Wallhof, 740 22 Bälinge 018-358167 e-post wallhofs@wineasy.se
Kassör	Hilding Gullström, Johannesbäcksgatan 36 A, 754 33 Uppsala 018-255104
Klubbmästare/ arkivarie	Hans-Magnus Gauffin, Tiundagatan 53, 752 31 Uppsala 018-543662
Övriga ledamöter	Elsie Ekedahl, Gärdesgatan 2, 193 32 Sigtuna 08-59250583 Rolf Pålbrant, Hösträngsvägen 13, 756 47 Uppsala 018-302573
Adjungerad Norduppland	Birger Lindell, Yvre, Pl 9087, 815 00 Tierp 0293-50038
Adjungerad Västuppland	Rune Jansson, By, 740 47 Harbo 0292-31087
Revisor	Lars-Erik Larsson, Ulvåsa, 740 10 Almunge 0174-260 38
Revisorsersättare	Sune Johansson, Svampvägen 3A, 756 45 Uppsala 018-301337
Valberedning	Ordf. Kerstin Nygren, 018-140863, Hjalmar Brantingsgatan 12, 753 27 Uppsala Ragnar Andersson, 018-370343 och Bernt Karlsson, 018-425653

Besök Riksidrottsmuseet på Internet med mycket idrottshistoriskt
<http://www.svenskidrott.se/riksidrottsmuseet/>

och UIHF:s provisoriska webbsida:

<http://www.svenskidrott.se/riksidrottsmuseet/historik/UIHF.htm>

VALBEREDNINGEN INFORMERAR

Vid UIHF:s årsmöte som ska hållas före mars månads utgång år 2000 (tid och plats ännu inte bestämda) skall i tur och ordning väljas:

Årsmötesfunktionärer

Årsmötesordförande, -sekreterare samt justerare/rösträknare.

Föreningsfunktionärer

Ordförande för ett år (nuvarande Inga Löwdin).

Tre ordinarie ledamöter för två år (nuvarande Jan Andersson, Elsie Ekedahl och Nils Wahlberg).

De tre resterande ledamöterna (H-M Gauffin (klubbmästare/arkivarie), Hilding Gullström (skattmästare) och Rolf Pålbrant) har alla ett år kvar av sin mandattid.

Revisor för ett år (nuvarande Lars-Erik Larsson)

Revisorssuppleant för ett år (nuvarande Sune Johansson)

Avgående ledamöterna Inga Löwdin, Jan Andersson, Elsie Ekedahl och Nils Wahlberg samt revisorerna Lars-Erik Larsson och Sune Johansson har tillfrågats och alla har meddelat att de står till förfogande för eventuellt omval.

Valberedningen uppmanar medlemmarna att snarast föreslå såväl årsmötes- som styrelsefunktionärer.

OBS!

Valberedningens förslag till årsmötet skall innehålla:

Årsmötesfunktionärer

Förslag till årsmötesordförande, -sekreterare samt justerare/rösträknare.

Föreningsfunktionärer

Förslag till **ordförande**; (väljs "**personligen**" till posten) samt förslag till ordinarie **styrelseledamöter**; (väljs **inte "personligen"** till särskild post)

Den nyvalda styrelsen utser **inom sig** sekreterare, skattmästare och vice ordförande.

Medlemmarna bör dock föreslå valberedningen personer lämpade för de olika styrelseposterna, så att dessa skall kunna besättas på bästa sätt.

Skicka därför förslag eller ring och diskutera!

Valberedningen

Kerstin Nygren (sammankallande)
Hjalmar Brantingsgatan 12A
753 27 Uppsala
018-140863

Ragnar Andersson
Södra Långåsvägen 19E
740 30 Björklinge
018-370343

Bernt Karlsson
Spetsvägen 4
757 57 Uppsala
018-425653

UIHF:s årsmöte ska hållas före mars månads utgång år 2000.

Dag, tid och plats är ännu inte fastställda, men vi vill gärna snabbt få in förslag till **program** vid årsmötet.

Före den 15 januari ska förslag/motioner till årsmötet vara inlämnade till styrelsen.

Valberedningen vill också ha in förslag till årsmötes- och föreningsfunktionärer, se sid. 29

Styrelsen

Innehåll i detta medlemsblad

Originalillustrationer av Bille Bild

1. Hänt sen sist (Inga Löwdin)
5. Vi gratulerar Göte Persson 80 år (Inga Löwdin)
6. Minnesrunor: Henry Carlsson – till minne (Kurt Petterson)
7. Minnesrunor: Lars-Olof Lindqvist till minne (Inga Löwdin)
8. Idrott – tema på Arkivens dag (Kim Söderström)
10. Olle Jonsson efterlyser gammal cykelram
11. Från läktarplats: Eldfest i Fyrisbadet (Arne P)
13. På kartan ska man känna sig hemma när man är borta: Erik Tobé belönad (Inga Löwdin)
14. Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande 1897.05.07- (Lars Wass)
17. Minnen från Vålådalen (Halle Janemar)
19. Uppland har blivit högre... (Jan Andersson)
21. Uppländska Idrottsminnen, register 1996-1999
25. Upplands Idrottshistoriska Förening; medlemmar 1999-12-31
28. UIHF: Styrelse m.m. 1999
29. Valberedningen informerar
30. Information om årsmötet 2000. Innehållsförteckning